

WOJEWÓDZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. CYPRIANA NORWIDA W ZIELONEJ GÓRZE

Projektowanie uniwersalne kultury - dostępność w instytucjach kultury

Zadanie 1 Przedsięwzięcie szkoleniowe

Autodiagnoza dostępności instytucji kultury

Wstęp

Dokument wspiera proces analizy zasobów instytucji kultury w zakresie dostępności, zwłaszcza dostępności programu i pracy z publicznością. Jest kluczowy w ramach programu „Projektowanie uniwersalne kultury – dostępność w instytucjach kultury”, w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus”.

Praca nad autodiagnozą powinna zostać zainicjowana przez zespół skierowany do realizacji zadania w instytucji kultury tak szybko, jak to tylko możliwe. Wysiłek wypełnienia tego dokumentu ma być wspierany przez trenera-tutora podczas sesji tutoringu on-line. W dowolnym momencie i w zakresach wybranych przez zespół projektowy, warto zaprosić do autodiagnozy innych pracowników i pracownice instytucji. Dobrym rozwiązaniem jest zaproszenie do niej osób, które na co dzień nie pracują z publicznością (dbają o czystość, są pracownikami administracyjnymi, kadrowymi czy technicznymi).

Ze względu na obszary, których dotyczy autodiagnoza - w części refleksji powinny wziąć udział osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze oraz pracownicy instytucji, którzy bezpośrednio pracują z publicznością o szczególnych potrzebach, są w stanie przywołać kluczowe zagadnienia czy przywołać opinie publiczności.

Autodiagnoza zakłada procesowe przyglądanie się instytucji. Nie jest możliwe szybkie i intuicyjne wypracowanie odpowiedzi na wszystkie pytania. Zachęcamy, żeby do namysłu nad pytaniami czy zadaniami z autodiagnozy dołączyć dowolne narzędzia badawcze, na przykład obserwację zachowań publiczności z niepełnosprawnościami i osób starszych podczas wydarzeń (więcej o narzędziach badawczych: publikacja Narodowego Centrum Kultury pt. „Narzędziownik. Diagnoza w kulturze”; [link](#)).

Pomocne może być też dołączenie do autodiagnozy efektów ewaluacji projektów czy działań dostępnych oraz wsparcie całego procesu lekturą, na przykład, raportu o stanie zapewnienia dostępności z 2021 roku.

Pracę nad autodiagnozą musi poprzedzić lektura [Modelu Dostępnej Kultury](#).

ZESPÓŁ I NASZE KOMPETENCJE

1. Czy w instytucji została podjęta oficjalnie decyzja o rozwijaniu dostępności?
 - a) Tak
 - b) Nie.
 - c) Nie wiem.
2. W jaki sposób ta decyzja została ogłoszona?
 - a) Zarządzenie dyrektora.
 - b) Ogłoszenie w czasie zebranie zespołu.
 - c) Mail do zespołu.
 - d) Publikacja informacji na stronie internetowej lub w mediach społecznościowych.
 - e) Nie została ogłoszona.
 - f) Nie wiem.
3. Czy w instytucji jest osoba pełniąca funkcję koordynatora/koordynatorki do spraw dostępności (lidera/liderki do spraw dostępności, specjalisty/specjalistki do spraw dostępności itp.)?
 - a) Tak.
 - b) Nie.

Dodatkowe uwagi: Informacja na ten temat znajduje się na stronie internetowej Biblioteki
4. Czy zespół instytucji został poinformowany o tym, kto pełni tę funkcję?
 - a) Tak.
 - b) Nie.
 - c) Nie dotyczy.

Dodatkowe uwagi, np.: jeśli tak, w jaki sposób?
Pracownicy instytucji zostali poinformowani o powołaniu koordynatora ds. dostępności. Informacja o osobie pełniącej tę funkcję została przekazana drogą mailową oraz umieszczona na stronie internetowej Biblioteki w zakładce dotyczącej dostępności.
5. Czy dane kontaktowe do koordynatora/koordynatorki dostępności są opublikowane, np. na stronie internetowej instytucji?
 - a) Tak.
 - b) Nie.
 - c) Nie dotyczy.

Jeśli tak, gdzie (BIP, strona www):
Dane kontaktowe do koordynatora ds. dostępności zostały opublikowane na stronie internetowej Biblioteki oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) instytucji.

6. Czy w instytucji jest zespół do spraw dostępności (formalnie powołany lub nieformalny)?

a) Tak.

b) Nie.

Dodatkowe uwagi:

W instytucji funkcjonuje zespół ds. dostępności o charakterze nieformalnym, który został utworzony w odpowiedzi na potrzebę kompleksowego monitorowania i wdrażania rozwiązań zwiększających dostępność Biblioteki dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Zespół ten, mimo braku formalnego powołania w strukturze organizacyjnej, współpracuje z koordynatorem ds. dostępności oraz innymi pracownikami, analizując bariery i proponując usprawnienia w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej.

7. Czy zespół instytucji został poinformowany o tym, kto wchodzi w skład zespołu do spraw dostępności?

a) Tak.

b) Nie.

c) Nie dotyczy.

Dodatkowe uwagi, np.: jeśli tak, w jaki sposób?

Pracownicy Biblioteki zostali poinformowani o składzie nieformalnego zespołu ds. dostępności drogą mailową.

8. Czy skład zespołu do spraw dostępności został podany np. na stronie internetowej instytucji?

a) Tak.

d) Nie.

b) Nie dotyczy.

Jeśli tak, gdzie (BIP, strona www): nie dotyczy

9. W jakie prace jest angażowana jest osoba zajmująca się koordynacją dostępności w instytucji?

☐ Konsultuje wszystkie przygotowywane działania merytoryczne.

☐ Konsultuje niektóre przygotowywane działania merytoryczne.

☐ Przygotowuje własne działania merytoryczne.

☐ Samodzielnie udostępnia prowadzone działania merytoryczne.

☐ Rozdziela budżet na zapewnianie dostępności w Twojej instytucji.

☐ Prowadzi warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

☐ Organizuje warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

- ☐ **Opracowuje wytyczne zapewniania dostępności w Twojej instytucji.**
- ☐ **Stale współpracuje z dyrekcją Twojej instytucji.**
- ☐ Czasami współpracuje z dyrekcją Twojej instytucji.
- ☐ Kieruje pracami zespołu ds. zapewniania dostępności.
- ☐ **Dbą o wypełnianie minimów ustawowych w zakresie zapewniania dostępności.**
- ☐ Nie wiem.

10. W jakie prace jest angażowany zespół do spraw dostępności w instytucji?

- ☐ Konsultuje wszystkie przygotowywane działania merytoryczne.
- ☐ **Konsultuje niektóre przygotowywane działania merytoryczne.**
- ☐ **Przygotowuje własne działania merytoryczne.**
- ☐ **Samodzielnie udostępnia prowadzone działania merytoryczne.**
- ☐ Rozdziela budżet na zapewnianie dostępności w Twojej instytucji.
- ☐ Prowadzi warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
- ☐ Organizuje warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
- ☐ **Opracowuje wytyczne zapewniania dostępności w Twojej instytucji.**
- ☐ **Stale współpracuje z dyrekcją Twojej instytucji.**
- ☐ Czasami współpracuje z dyrekcją Twojej instytucji.
- ☐ Kieruje pracami zespołu ds. zapewniania dostępności.
- ☐ **Dbą o wypełnianie minimów ustawowych w zakresie zapewniania dostępności.**
- ☐ Nie wiem.

11. Czy w instytucji były prowadzone warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych?

- a) Tak.
- b) **Nie.**
- c) Nie wiemy.

12. Kto brał udział w takich szkoleniach?(nie dotyczy)

- a) Wszyscy pracownicy.
- b) Większość pracowników.
- c) Nieliczni pracownicy.
- d) Nie wiem.

13. Czy w szkoleniach brali też udział wolontariusze?(nie dotyczy)

- a) Tak, wszyscy.
- b) Tak, część.
- c) Nie.
- d) Nie wiem.

14. Czy w szkoleniach brali udział współpracownicy/współpracowniczki (np. instruktorzy/instruktorzy, przewodnicy/przewodniczki itp.)?(nie dotyczy)

- a) Tak, wszyscy.
- b) Tak, część.
- c) Nie.
- d) Nie wiem.

13. Proszę określić poziom kompetencji dotyczących dostępności wśród osób w zespole i – opcjonalnie – przypisać osoby posiadające te kompetencje (przez funkcję i role w dziale).

Prosimy o zaznaczenie w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie posiadamy kompetencji w tym zakresie”, 2 oznacza „raczej nie posiadamy”, 3 oznacza „trudno powiedzieć”, 4 oznacza „raczej posiadamy”, 5 oznacza „zdecydowanie posiadamy”.

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
Zarządzanie dostępnością (koordynacja dostępności)				X		Dyrektor, koordynatorka ds., dostępności
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: WZROK		X				Bibliotekarze z Działu Udostępniania, Działu Informacji Regionalnej i Bibliograficznej, Informacji Katalogowo-Bibliotecznej, Pracowni Digitalizacji Zbiorów, Działu Zbiorów Specjalnych, Lubuskiego Laboratorium Książki GreenBook, Muzeum Ilustracji Książkowej
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR SŁUCH		X				Bibliotekarze z Działu Udostępniania, Działu Informacji Regionalnej i Bibliograficznej, Informacji Katalogowo-Bibliotecznej, Pracowni Digitalizacji Zbiorów, Działu Zbiorów Specjalnych, Lubuskiego Laboratorium Książki GreenBook, Muzeum

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
						Ilustracji Książkowej
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: RUCH				X		Bibliotekarze z Działu Udostępniania, Działu Informacji Regionalnej i Bibliograficznej, Informacji Katalogowo-Bibliotecznej, Pracowni Digitalizacji Zbiorów, Działu Zbiorów Specjalnych, Lubuskiego Laboratorium Książki GreenBook, Muzeum Ilustracji Książkowej
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: ROZUMIENIE			X			Bibliotekarze z Działu Udostępniania, Działu Informacji Regionalnej i Bibliograficznej, Informacji Katalogowo-Bibliotecznej, Pracowni Digitalizacji Zbiorów, Działu Zbiorów Specjalnych, Lubuskiego Laboratorium Książki GreenBook, Muzeum Ilustracji Książkowej
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: CZUCIE			X			Bibliotekarze z Działu Udostępniania, Działu Informacji Regionalnej i Bibliograficznej, Informacji Katalogowo-Bibliotecznej, Pracowni Digitalizacji Zbiorów, Działu Zbiorów Specjalnych, Lubuskiego Laboratorium Książki GreenBook, Muzeum Ilustracji Książkowej
Szeroko rozumiany savoir vivre (inicjowanie kontaktu) z osobami o szczególnych				X		Bibliotekarze z Działu Udostępniania, Działu Informacji Regionalnej i Bibliograficznej, Informacji Katalogowo-Bibliotecznej,

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
potrzebach, w tym z osobami starszymi.						Działu Zbiorów Specjalnych, Lubuskiego Laboratorium Książki GreenBook, Muzeum Ilustracji Książkowej
Opracowanie materiałów dostępnościowych: OBSZAR: SŁUCH (np. napisy rozszerzone, zlecenie tłumaczeń PJM).		X				Bibliotekarze z Działu Udostępniania, Działu Informacji Regionalnej i Bibliograficznej, Działu Zbiorów Specjalnych, Lubuskiego Laboratorium Książki GreenBook, Muzeum Ilustracji Książkowej
Opracowanie materiałów dostępnościowych: OBSZAR: WZROK (np. materiały dotykowe, audiodeskrypcja).		X				Bibliotekarze z Działu Udostępniania, Działu Informacji Regionalnej i Bibliograficznej, Działu Zbiorów Specjalnych, Lubuskiego Laboratorium Książki GreenBook, Muzeum Ilustracji Książkowej
Opracowanie materiałów dostępnościowych: OBSZAR: ROZUMIENIE (np. karty w tekście łatwym, pomoce sensoryczne).		X				Bibliotekarze z Działu Udostępniania, Działu Informacji Regionalnej i Bibliograficznej, Działu Zbiorów Specjalnych, Lubuskiego Laboratorium Książki GreenBook, Muzeum Ilustracji Książkowej
Język migowy			X			Bibliotekarze z Działu Udostępniania, Lubuskiego Laboratorium Książki GreenBook

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
Język prosty			X			Bibliotekarze z Działu Udostępniania, Lubuskiego Laboratorium Książki GreenBook
Komunikacja i promocja dostępności (w tym dostępne media społecznościowe)		X				Bibliotekarze z Działu Udostępniania, Lubuskiego Laboratorium Książki GreenBook, Dział Promocji i Organizacji Wydarzeń, Dział Public Relations
Obsługa sprzętu i narzędzi dostępu (np. pętli indukcyjnych)			X			Pracownicy Centrum Przetwarzania Danych Bibliotecznych
Ewakuacja i bezpieczeństwo OzN		X				Koordynatorka ds. dostępności
Inne (proszę wskazać):						

DOSTĘPNOŚĆ ARCHITEKTONICZNA I EWAKUACJA

Wypełniając tę część proszę wziąć pod uwagę minimalne wymagania dostępności dla podmiotów publicznych, art. 6 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, link: [ISAP](#).

1. Czy instytucję audytowano pod kątem dostępności architektonicznej?

- Tak, audyt przeprowadził organizator.
- Tak, audyt przeprowadziła firma zewnętrzna.

c) **Tak, audyt przygotowaliśmy samodzielnie/ we współpracy z osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi.**

d) Nie.

e) Nie wiem.

Dodatkowe informacje (w tym rok audytu, informacje o audytorach itp.).

Audyt pod kątem dostępności architektonicznej przeprowadzony został w Bibliotece w 2019 r., audytorem była osoba pełniąca funkcję koordynatorki do spraw dostępności.

2. Czy instytucja ma procedurę ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami, jako element Instrukcji Bezpieczeństwa Przeciwpożarowego (IBP) / innych procedur?

a) Tak, opracowaliśmy to we współpracy z firmą zewnętrzną.

b) Tak, opracowaliśmy to we współpracy z inspektorem BHP / strażą pożarną.

c) Nie

d) Nie wiem.

Dodatkowe informacje (w tym rok aktualizacji IBP, informacje o twórcach itp.).

3. Gdzie i jak opisywana jest dostępność architektoniczna instytucji?

Kluczowe dane w tym zakresie publikowane są w oficjalnej Deklaracji dostępności, która została zamieszczona zarówno na stronie internetowej Biblioteki (zakładka „Dostępność” na dole strony głównej), jak również w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP). Ponadto szczegółowe informacje o dostępności architektonicznej Biblioteki znajdują się w innych miejscach na stronie internetowej instytucji:

- w zakładce „O nas / Działy udostępniania” informacje o dostępności architektonicznej zostały umieszczone w opisach poszczególnych agend udostępniania mieszczących się w gmachu głównym Biblioteki;
- w zakładce „O nas / Filie” informacja o dostępności architektonicznej została umieszczona w opisach poszczególnych filii miejskich w formie piktogramu komunikującego możliwość skorzystania z podjazdu dla wózków.

4. Jakie są 3 największe bariery w dostępie do instytucji biorąc pod uwagę architekturę?

Budynek główny Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Cypriana Norwida w Zielonej Górze - Al. Wojska Polskiego 9

1. Niewystarczające oznakowanie przestrzeni wewnętrznej - brak czytelnych, spójnych i kontrastowych oznaczeń kierunkowych (w tym piktogramów i map informacyjnych) utrudnia użytkownikom dotarcie do kluczowych pomieszczeń, takich jak agendy udostępniania, toalety czy punkty informacyjne.

2. Brak kompleksowego dostosowania przestrzeni Czytelni Ogólnej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami - obecna organizacja wnętrza, rozmieszczenie mebli, oświetlenie oraz brak wyznaczonych stref ciszy i odpoczynku nie uwzględniają standardów projektowania uniwersalnego. Przestrzeń ta nie zapewnia komfortu użytkowania osobom poruszającym się na wózkach, osobom z nadwrażliwością sensoryczną ani osobom neuroróżnorodnym.
3. Utrudniony dostęp do wybranych stref budynku ze względu na drzwi przeciwpożarowe- ich ciężar oraz konieczność manualnego przytrzymania skrzydeł stanowią istotną barierę dla osób z ograniczoną sprawnością ruchową.

Filia nr 1 i 11 - ul. Ptasia 32

1. Brak windy oraz podjazdu - wejście prowadzi po stromych schodach.
2. Niedostępność korytarzy i pomieszczeń dla osób poruszających się na wózkach.
3. Brak toalety przystosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Filia nr 2 - Osiedle Pomorskie 13

1. Brak oznaczeń o rozkładzie pomieszczeń (wizualnych, dotykowych, głosowych).
2. Brak miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami.
3. Brak urządzeń wspierających komunikację z osobami słabosłyszącymi.

Filia nr 3 - ul. Kokosowa 1

1. Brak windy oraz podjazdu - do wejścia prowadzą schody.
2. Pomieszczenia i korytarze są niedostępne dla osób na wózkach.
3. Brak toalety i brak oznaczeń informacyjnych.

Filia nr 4 i 9 - ul. Podgórna 45

1. Brak toalety przystosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
2. Brak systemów informacji dotykowej, wizualnej i głosowej.
3. Brak parkingu dla osób z niepełnosprawnościami oraz rozwiązań dla osób słabosłyszących.

Filia nr 5 - ul. Żołnierzy 2 Armii 30-40

1. Brak windy- dostęp możliwy po stromych schodach.
2. Brak toalety dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

3. Brak informacji dotykowej/wizualnej i brak systemów wspomagających słyszenie.

Filia nr 6 - ul. Truskawkowa 12

1. Wąskie odstępki pomiędzy regałami.
2. Brak toalety dostosowanej dla osób z niepełnosprawnościami.
3. Brak oznaczeń oraz brak rozwiązań w podstawowy sposób wspierających osoby z niepełnosprawnościami sensorycznymi.

Filia nr 8 - ul. Spawaczy 13A

1. Brak windy i podjazdu - do wejścia prowadzą schody.
2. Niedostępność pomieszczeń i korytarzy dla osób poruszających się na wózkach.
3. Brak toalety, oznaczeń oraz wsparcia dla osób słabosłyszących i niewidomych.

Filia nr 12 - ul. Morelowa 34

1. Lokal znajduje się na piętrze, brak windy i podjazdu.
2. Przestrzeń niedostępna dla osób z niepełnosprawnością ruchową.
3. Brak toalety dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i oznaczeń dotykowo-wzrokowych.

5. Jakie są 3 największe atuty dostępności architektonicznej instytucji?

Budynek główny Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. C. Norwida - Al. Wojska Polskiego 9

1. Podjazd dla wózków oraz automatyczne drzwi wejściowe na fotokomórkę - główne wejście do budynku zostało wyposażone w szeroki podjazd o łagodnym nachyleniu, umożliwiającym osobom z niepełnosprawnością ruchową, seniorom oraz opiekunom z wózkami dziecięcymi bezproblemowe wejście do budynku.
2. Obecność windy oraz brak progów i uskoków na głównych ciągach komunikacyjnych - winda obsługująca większość kondygnacji budynku ułatwia przemieszczanie się pomiędzy piętrami, a równe i pozbawione przeszkód powierzchnie podłóg zapewniają bezpieczne poruszanie się także osobom poruszającym się na wózkach lub o kulach.
3. Przestronny hol wejściowy oraz dobra dostępność sal, w których odbywają się wydarzenia- główny hol Biblioteki cechuje się dużą powierzchnią manewrową, co ułatwia poruszanie się wózkami, a pomieszczenia wykorzystywane do organizacji wydarzeń (w tym Sala im. J. Koniusza i pomieszczenie Pro Libris Cafe) są zlokalizowane na poziomach dostępnych komunikacyjnie.

Filia nr 1 i 11 - ul. Ptasia 32

1. Możliwość kontaktu z pracownikiem i odbioru książek przed budynkiem filii.
2. Otwartość na osoby z psem przewodnikiem/asystującym.
3. Możliwość wsparcia ze strony pracownika po kontakcie telefonicznym.

Filia nr 2 - Osiedle Pomorskie 13

1. Filia znajduje się na parterze - brak barier progowych.
2. Dostępność pomieszczeń i korytarzy dla osób poruszających się na wózkach.
3. Toaleta przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Filia nr 3 - ul. Kokosowa 1

1. Możliwość kontaktu z pracownikiem i odbioru książek przed siedzibą filii.
2. Otwartość na osoby z psem przewodnikiem/asystującym.
3. Możliwość wsparcia ze strony pracownika po kontakcie telefonicznym.

Filia nr 4 i 9 - ul. Podgórna 45

1. Brak schodów przy wejściu - lokal znajduje się na parterze.
2. Pomieszczenia i ciągi komunikacyjne dostępne dla osób na wózkach.
3. Otwartość na osoby z psem przewodnikiem/asystującym.

Filia nr 5 - ul. Żołnierzy 2 Armii 30 - 40

1. Bliskość parking dostępnego dla osób z niepełnosprawnościami.
2. Pomieszczenia wewnętrzne filii są dostępne dla osób z niepełnosprawnością ruchową.
3. Możliwość wsparcia ze strony pracownika po kontakcie telefonicznym.

Filia nr 6 - ul. Truskawkowa 12

1. Podjazd dla wózków przy wejściu.
2. Dostępność pomieszczeń wewnętrznych dla osób poruszających się na wózkach.
3. Otwartość na osoby z psem przewodnikiem/asystującym.

Filia nr 8 - ul. Spawaczy 13A

1. Możliwość kontaktu z pracownikiem i odbioru książek przed siedzibą filii.
2. Bliskość parking dostępnego dla osób z niepełnosprawnościami.
3. Otwartość na osoby z psem przewodnikiem/asystującym.

Filia nr 12 - ul. Morelowa 34

1. Możliwość kontaktu z pracownikiem i odbioru książek przed siedzibą filii.

2. Parking dostępny dla osób z niepełnosprawnością.
3. Otwartość na osoby z psem przewodnikiem/asystującym.

6. Jaki jest kierunek zmian dotyczący dostępności architektonicznej instytucji?

Kierunek zmian 1 – Modernizacja Czytelni Ogólnej

Jednym z priorytetów działań Biblioteki w zakresie dostępności architektonicznej jest reorganizacja i modernizacja przestrzeni Czytelni Ogólnej, która - mimo istotnej roli w strukturze instytucji - pozostaje obecnie niedostosowana do wymagań osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Planowane działania dla tej agendy udostępniania obejmują poprawę warunków w pięciu kluczowych obszarach dostępności:

1. Obszar: ruch:

- poprawa dostępności ciągów komunikacyjnych, w tym zapewnienie odpowiednich szerokości przejść, zwrotności i swobodnego dostępu do stanowisk pracy;
- modernizacja wyposażenia, np. wymiana regałów na niższe i mobilne, ułatwiające dostęp z poziomu wózka inwalidzkiego, wymiana stolik na dostosowane dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- dostosowanie wejścia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

2. Obszar: wzrok:

- wprowadzenie oznaczeń kontrastowych oraz czytelnych informacji wizualnych nawigujących po przestrzeni Czytelni Ogólnej;
- wdrożenie rozwiązań tyflograficznych np. oznaczenia brajlowskie;
- zapewnienie odpowiedniego oświetlenia stref czytelniczych i komunikacyjnych w celu ułatwienia orientacji w przestrzeni.

3. Obszar: słuch:

- instalacja pętli indukcyjnych lub innych rozwiązań wspierających osoby słabosłyszące w przestrzeni Czytelni Ogólnej;
- poprawa akustyki pomieszczeń Czytelni oraz ograniczanie hałasu tła;
- rozszerzenie dostępności informacyjnej o piktogramy i komunikaty wizualne, wspierające osoby głuche.

4. Obszar: czucie:

- utworzenie stref ciszy i odpoczynku zapewniających obniżoną stymulację sensoryczną;

- kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem zasad dostępności sensorycznej poprzez zapewnienie warunków umożliwiających regulację poziomu bodźców (np. światła i dźwięku);
- zapewnienie czytelnej i przewidywalnej organizacji przestrzeni, umożliwiającej bezpieczne i spokojne korzystanie z zasobów Biblioteki.

5. Obszar: rozumienie:

- modernizacja oznaczeń i systemów informacji w kierunku uproszczenia i zwiększenia czytelności przekazu;
- wprowadzenie zrozumiałego schematu nawigacji po przestrzeni;
- szkolenia pracowników w zakresie komunikacji inkluzywnej i wspierającej osoby z trudnościami poznawczymi.

Kierunek zmian 2 – Wdrożenie spójnego systemu oznaczeń w całej Bibliotece

Drugim kluczowym kierunkiem działań jest zaprojektowanie i wdrożenie spójnego, intuicyjnego systemu oznaczeń w przestrzeniach ogólnodostępnych całej Biblioteki, obejmującego zarówno siedzibę główną, jak i filie miejskie. System ten będzie dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, osób starszych.

1. Obszar: ruch

- oznaczenia kierunkowe ułatwiające nawigację między działami, piętrami i strefami funkcjonalnymi, umieszczone na wysokości dostępnej dla osób poruszających się na wózkach.
- Ograniczenia: w filiach miejskich brak możliwości ingerencji w układ przestrzenny z uwagi na brak własności lokali.

2. Obszar: wzrok

- tablice informacyjne i oznaczenia o wysokim kontraście, oznaczenia w alfabecie Braille'a oraz w formie wypukłej, kontrastowe oznaczenia progów, krawędzi schodów i drzwi.
- Ograniczenia: w filiach miejskich brak możliwości ingerencji w układ przestrzenny z uwagi na brak własności lokali.

4. Obszar: słuch

- integracja oznaczeń wizualnych z komunikatami świetlnymi (np. w przypadku alarmów), stosowanie piktogramów jako uzupełnienia komunikacji dźwiękowej.
- Ograniczenia: brak możliwości instalacji dodatkowych systemów sygnalizacji w budynkach o ograniczonej infrastrukturze technicznej.

4. Obszar: czucie

- zastosowanie oznaczeń dotykowych (np. mapy tyflograficzne), wyczuwalne faktury podłogowe w miejscach wymagających szczególnej uwagi, czytelne rozgraniczenie stref.
- Ograniczenia: w części filii brak możliwości montażu stałych elementów w posadzce.

5. Obszar: rozumienie

- opracowanie prostych i zrozumiałych schematów nawigacji, wdrożenie ujednoliconych piktogramów w całej instytucji, zapewnienie opisów w wersji łatwej do czytania i zrozumienia (ETR).
- Ograniczenia: konieczność dostosowania treści oznaczeń do warunków przestrzennych każdej lokalizacji.

Istotnym elementem kierunku zmian w zakresie dostępności Biblioteki jest sukcesywna poprawa warunków w filiach miejskich, które nadal wymagają wielu działań modernizacyjnych. Należy jednak zaznaczyć, że Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Cypriana Norwida w Zielonej Górze nie jest właścicielem lokalizacji, w których mieszczą się filie miejskie, co znacząco ogranicza możliwości ich kompleksowego dostosowania do obowiązujących standardów dostępności. W związku z powyższym instytucja podejmuje aktywne działania zmierzające do pozyskiwania nowych, bardziej dostępnych przestrzeni, spełniających wymagania w zakresie dostępności architektonicznej. Jednocześnie prowadzone są rozmowy i kierowane są formalne wystąpienia do właścicieli budynków, w których mieszczą się filie, w celu wywierania nacisku na podejmowanie działań poprawiających dostępność. Efektem tych starań jest m.in. planowany montaż windy w jednej z filii, co stanowi istotny krok w kierunku zwiększenia dostępności oferty bibliotecznej dla wszystkich mieszkańców.

7. Czy wskazany powyżej kierunek zmian będzie dotowany ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK”?

Wskazany powyżej kierunek zmian będzie realizowany z wykorzystaniem środków grantowych przedsięwzięcia „PUK”, w zakresie zgodnym z celami i zakresem finansowania programu. Planowane działania obejmą w szczególności prace modernizacyjne i organizacyjne w przestrzeniach Biblioteki, mające na celu zwiększenie dostępności architektonicznej dla wszystkich grup użytkowników, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych.

Realizacja przedsięwzięcia w ramach „PUK” pozwoli na:

- wdrożenie rozwiązań poprawiających dostęp w pięciu kluczowych obszarach modelu dostępności (poruszanie, widzenie, słyszenie, czucie, rozumienie),
- częściowe sfinansowanie zakupu wyposażenia dostosowanego do potrzeb użytkowników,
- przygotowanie i wdrożenie systemu oznaczeń nawigacyjnych i informacyjnych w przestrzeni Biblioteki.

Uzyskanie dofinansowania umożliwi przyspieszenie realizacji zaplanowanych działań i zwiększy ich skalę, co przełoży się na trwałą poprawę warunków korzystania z oferty Biblioteki.

Pozostałe potrzeby w zakresie dostępności architektonicznej nie będą finansowane ze środków przedsięwzięcia „PUK”. Wynika to z faktu, że instytucja nie jest właścicielem większości lokali filii, co uniemożliwia prowadzenie kompleksowych modernizacji infrastrukturalnych. W tych przypadkach działania będą realizowane stopniowo ze środków własnych Biblioteki bądź z innych zewnętrznych źródeł finansowania, a także we współpracy z właścicielami budynków.

DOSTĘPNOŚĆ CYFROWA

Wypełniając tę część proszę wziąć pod uwagę minimalne wymagania dostępności dla podmiotów publicznych, art. 6 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, link: [ISAP](#).

1. Czy instytucję audytowano pod kątem dostępności cyfrowej?

- Tak, audyt przeprowadził organizator.
- Tak, audyt przeprowadziła firma zewnętrzna.
- Tak, audyt przygotowaliśmy samodzielnie/ we współpracy z osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi.**
- Nie.
- Nie wiem.

Dodatkowe informacje (w tym rok audytu, informacje o audytorach itp.).

Audyt pod kątem dostępności cyfrowej przeprowadzony został w Bibliotece w 2019 r., audytorem był główny informatyk instytucji.

2. Gdzie i jak opisywana jest dostępność cyfrowa instytucji?

Dostępność cyfrowa jest opisana na oficjalnej stronie internetowej Biblioteki, w zakładce „Dostępność”, umieszczonej w dolnej części strony głównej, gdzie znajduje się opis dostępnych udogodnień cyfrowych oraz informacji o sposobach korzystania z zasobów online.

3. Jakie są 3 największe bariery w dostępie cyfrowym do instytucji?

Uwaga: dostępne powinny być również treści intranetu (np. dokumenty używane wewnątrz).

Gmach główny Biblioteki oraz wszystkie filie miejskie funkcjonują w ramach jednej, spójnej struktury cyfrowej. Oznacza to, że nie prowadzą odrębnych stron internetowych, nie posiadają niezależnych kont w mediach społecznościowych ani oddzielnych informatycznych systemów bibliotecznych. W każdej lokalizacji obowiązują te same regulaminy i wspólne zasady korzystania z usług, a dostęp do zasobów odbywa się poprzez centralną witrynę internetową i zunifikowany system biblioteczny.

W związku z powyższym, bariery w dostępie cyfrowym dotyczą w równym stopniu wszystkich jednostek organizacyjnych biblioteki i można je określić w następujący sposób:

- Chaos informacyjny na stronie internetowej Biblioteki - trudności w intuicyjnym dostępie do informacji wymuszają czasochłonne poszukiwania niezbędnych danych.
- Powielanie i rozbieżność informacji – informacje dotyczące np. godzin otwarcia filii są rozproszone w wielu miejscach na stronie, co powoduje niejasności i dezorientację użytkowników.
- Brak modułu informatycznego wspierającego wypożyczenie audiobooków i ebooków oraz systemu płatności online - brak tych funkcjonalności ogranicza samodzielność i wygodę użytkowników w dostępie do zasobów cyfrowych, utrudnia korzystanie z oferty Biblioteki na odległość oraz wpływa na ograniczenie grup odbiorców, zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, które szczególnie potrzebują prostych i dostępnych narzędzi cyfrowych.

4. Jakie są 3 największe atuty dostępności cyfrowej instytucji?

- Strona internetowa Biblioteki zapewnia dopasowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, między innymi poprzez możliwość regulacji kontrastu oraz ustawienia rozmiaru czcionki.
- Strona internetowa Biblioteki jest regularnie aktualizowana i zapewnia dostęp do informacji o wydarzeniach organizowanych przez instytucję.

- Strona internetowa Biblioteki funkcjonuje w wersji na urządzenia mobilne.

5. Jaki jest kierunek zmian dotyczący dostępności cyfrowej instytucji?

1. Obszar: ruch

- Wdrożenie systemu płatności online oraz rozbudowa funkcji zdalnego wypożyczania e-booków i audiobooków znacząco ułatwi użytkownikom z ograniczeniami ruchowymi pełne korzystanie z oferty Biblioteki bez konieczności fizycznej wizyty w instytucji.

2. Obszar: wzrok

- Dodanie alternatywnych opisów tekstowych (ALT) do grafik oraz wprowadzenie uproszczonych widoków interfejsu.

3. Obszar: słuch

- Nowe materiały wideo publikowane przez instytucję będą opatrywane napisami lub transkrypcją tekstową.
- Planowane jest wdrożenie materiałów informacyjnych i promocyjnych w Polskim Języku Migowym na stronie internetowej Biblioteki.
- Użytkownicy Biblioteki będą mogli skorzystać z formularzy online i czatu tekstowego, co zminimalizuje konieczność kontaktu telefonicznego.

4. Obszar: czucie

- Modernizacja szaty graficznej i układu strony internetowej w kierunku estetyki neutralnej sensorycznie - brak migających elementów, nadmiernych kontrastów czy dynamicznych zmian.
- Uproszczona nawigacja i struktura treści minimalizująca rozpraszające bodźce i wspierająca komfort użytkowania przez osoby nadwrażliwe.

5. Obszar: rozumienie

- Tworzenie treści w języku łatwym do czytania i rozumienia (ETR) - w tym prostych instrukcji do katalogu online i rezerwacji materiałów.
- Szkolenia wewnętrzne dla pracowników z zakresu wsparcia osób neuroróżnorodnych w korzystaniu z narzędzi cyfrowych oraz aktywny kontakt i pomoc użytkownikom w obsłudze usług online (telefonicznie i osobiście).
- Tworzenie przewodników krok po kroku oraz filmów instruktażowych, które umożliwią samodzielne poruszanie się po systemie bibliotecznym.

6. Czy wskazany powyżej kierunek zmian będzie dotowany ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK”?

Planowane działania w zakresie dostępności cyfrowej, w tym wdrożenie modułu wspierającego wypożyczenia audiobooków i e-booków oraz systemu płatności

online, będą finansowane ze środków grantowych przedsięwzięcia „Projektowanie uniwersalne kultury - dostępność instytucji kultury”. Dofinansowanie umożliwi efektywne wdrożenie rozwiązań cyfrowych zwiększających dostępność usług Biblioteki, co przełoży się w istotny sposób na poprawę komfortu i samodzielności użytkowników ze szczególnymi potrzebami.

DOSTĘPNOŚĆ INFORMACYJNO KOMUNIKACYJNA

Wypełniając tę część proszę wziąć pod uwagę minimalne wymagania dostępności dla podmiotów publicznych, art. 6 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, link: [ISAP](#).

1. Czy instytucję audytowano pod kątem dostępności informacyjno-komunikacyjnej?

- a) Tak, audyt przeprowadził organizator.
- b) Tak, audyt przeprowadziła firma zewnętrzna.
- c) **Tak, audyt przygotowaliśmy samodzielnie /-we współpracy z osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi.**
- d) Nie.
- e) Nie wiem

Dodatkowe informacje (w tym rok audytu, informacje o audytorach itp.).

Audyt pod kątem dostępności informacyjno-komunikacyjnej przeprowadzony został w Bibliotece w 2019 r., audytorem była osoba pełniąca funkcję koordynatorki do spraw dostępności.

2. Gdzie i jak opisywana jest dostępność informacyjno-komunikacyjna instytucji?

Dostępność informacyjno-komunikacyjna Biblioteki jest opisana w ograniczonym zakresie.

3. Jakie są 3 największe bariery w dostępie do instytucji biorąc pod uwagę dostępność informacyjno-komunikacyjną?

Gmach główny Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. C. Norwida – Al. Wojska Polskiego 9

- Brak komunikacji w języku migowym – brak tłumaczeń PJM na stronie internetowej, w materiałach informacyjnych oraz podczas wydarzeń, co utrudnia dostęp do usług osobom głuchym.
- Brak informacji w tekście łatwym do czytania (ETR) – brak uproszczonych wersji regulaminów, oferty biblioteki czy instrukcji dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
- Brak alternatywnych form kontaktu – np. wideotłumacza online, czatu

Filia nr 1 i 11 – ul. Ptasia 32

- Brak materiałów w PJM – np. filmów informacyjnych w polskim języku migowym.
- Brak cyfrowej dostępności dokumentów – np. regulaminów w formacie PDF odczytywalnym przez screenreaders.
- Brak tekstów łatwych do czytania (ETR) – np. opisów usług w uproszczonej formie.

Filia nr 2 – Osiedle Pomorskie 13

- Brak informacji w PJM – brak nagrań lub tłumaczeń migowych w mediach społecznościowych
- Brak tekstów łatwych do czytania (ETR) – np. opisów usług w uproszczonej formie.
- Brak pętli indukcyjnej lub systemu FM – utrudniona komunikacja dla osób słabosłyszących.

Filia nr 3 – ul. Kokosowa 1

- Brak pętli indukcyjnej lub systemu FM – utrudniona komunikacja dla osób słabosłyszących.
- Brak dostępnych cyfrowo materiałów – np. brak wersji online regulaminów w formacie dostosowanym do czytników ekranu.
- Brak informacji o dostępnych usługach w formie alternatywnej (np. audio, ETR).

Filia nr 4 i 9 – ul. Podgórna 45

- Brak komunikacji migowej – brak tłumacza PJM na miejscu lub online.
- Brak instrukcji w tekście łatwym (ETR) – np. jak korzystać z biblioteki.
- Brak dostępnych cyfrowo materiałów – np. brak wersji online regulaminów w formacie dostosowanym do czytników ekranu

Filia nr 5 – ul. Żołnierzy 2 Armii 30-40

- Brak PJM w komunikacji
- Brak wsparcia technologicznego – np. brak możliwości rezerwacji książek przez czat lub formularz online dla osób z trudnościami w komunikacji.
- Brak materiałów w formie audio – np. audiowprowadzeń do oferty biblioteki.

Filia nr 6 – ul. Truskawkowa 12

- Brak informacji w PJM
- Brak wsparcia technologicznego – np. brak możliwości rezerwacji książek przez czat lub formularz online dla osób z trudnościami w komunikacji.

- Brak materiałów w formie audio – np. audiowprowadzeń do oferty biblioteki.

Filia nr 8 – ul. Spawaczy 13A

- Brak tłumaczeń migowych
- Brak tekstów ETR – np. brak uproszczonych instrukcji korzystania z katalogu.
- Brak wsparcia dla osób słabosłyszących – brak systemu FM lub pętli indukcyjnej.

Filia nr 12 – ul. Morelowa 34

- Brak komunikacji w PJM
- Brak tekstów ETR – np. brak uproszczonych instrukcji korzystania z katalogu.
- Brak wsparcia dla osób słabosłyszących – brak systemu FM lub pętli indukcyjnej

4. Jakie są 3 największe atuty dostępności informacyjno-komunikacyjnej instytucji?

Budynek główny Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. C. Norwida - Al. Wojska Polskiego 9

1. Stanowisko Informacji Biblioteczno-Katalogowej obsługiwane przez dyżurującego bibliotekarza, które zapewnia bezpośrednią, profesjonalną pomoc użytkownikom w zakresie wyszukiwania i korzystania z zasobów bibliotecznych.
2. Stała obecność bibliotekarzy w agendach Biblioteki, którzy na bieżąco udzielają stosownych informacji oraz wsparcia użytkownikom.
3. Strona internetowa Biblioteki zapewniająca możliwość zdalnego dostępu do katalogu, informacji o działalności instytucji.

Atuty dotyczące wszystkich filii bibliotecznych:

1. Stała obecność w filiach Biblioteki bibliotekarzy, którzy na bieżąco udzielają stosownych informacji oraz wsparcia użytkownikom.
2. Biblioteka wykorzystuje system PROLIB, który umożliwia użytkownikom zdalny dostęp do katalogu zbiorów. Dzięki temu czytelnicy mogą w dowolnym miejscu i czasie: wyszukiwać dostępne materiały biblioteczne, sprawdzać aktualny status wypożyczeń, dokonywać rezerwacji i prolongat.
3. Możliwość kontaktu telefonicznego z personelem filii, w tym uzyskania pomocy w rezerwacji zbiorów, przygotowania książek do odbioru lub uzyskania informacji o dostępności tytułów - stanowi to ważne ułatwienie dla osób, które nie mogą się swobodnie poruszać lub korzystać z cyfrowych kanałów dostępu.

5. Jaki jest kierunek zmian dotyczący dostępności informacyjno-komunikacyjnej instytucji?

1. Obszar: wzrok

- Udostępnianie materiałów w formatach przystosowanych do czytników ekranu (PDF, EPUB) oraz w alfabecie Braille'a.
- Wdrożenie audiodeskrypcji w materiałach multimedialnych.
- Stosowanie kontrastowych, powiększonych czcionek w materiałach cyfrowych i drukowanych.

2. Obszar: słuch

- Tłumaczenie kluczowych informacji na Polski Język Migowy (PJM) w formie nagrań wideo na stronie internetowej i mediach społecznościowych.
- Wyposażenie instytucji w mobilne pętle indukcyjne.
- Udostępnienie wideo-tłumacza PJM na żądanie oraz szkolenia pracowników z komunikacji z osobami głuchymi i słabosłyszącymi.

3. Obszar: ruch

- Umożliwienie dostępu do informacji poprzez zdalne kanały komunikacji (telefon, e-mail, czat), eliminujące konieczność osobistego kontaktu.

4. Obszar: czucie

- Projektowanie materiałów i komunikatów neutralnych sensorycznie, eliminujących jaskrawe kolory, migające animacje i głośne dźwięki.

5. Obszar: rozumienie

- Wprowadzanie tekstów łatwych do czytania i rozumienia (ETR) w regulaminach, instrukcjach i materiałach informacyjnych.
- Stosowanie piktogramów i ikon ułatwiających odbiór informacji.
- Szkolenia pracowników w zakresie komunikacji wspierającej osoby z niepełnosprawnością.

6. Czy wskazany powyżej kierunek zmian będzie dotowany ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK”?

Ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK” planowane jest dofinansowanie w szczególności działań związanych z poprawą dostępności dla osób słabosłyszących poprzez instalację pętli indukcyjnych oraz systemów wspomagających słyszenie (np. mobilnych pętli indukcyjnych). Realizacja tego zadania w znaczący sposób przyczyni się do zwiększenia samodzielności osób z niepełnosprawnościami słuchu w korzystaniu z usług biblioteki oraz podniesie standard obsługi użytkowników.

Pozostałe elementy kierunku zmian w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej – takie jak tłumaczenia materiałów na Polski Język Migowy, przygotowanie treści w formacie ETR, udostępnianie dokumentów w wersjach dostępnych czy szkolenia pracowników – będą wdrażane sukcesywnie ze środków własnych instytucji bądź pozyskanych z innych źródeł finansowania.

PROGRAM I WYDARZENIA

1. Jakie wydarzenia były realizowane przez instytucję jako dostępne?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) Wystawy i wernisaże.
- b) Seanse filmowe.
- c) Pokazy teatralne.
- d) Pokazy taneczne i sztuk performatywnych.
- e) Koncerty.
- f) Festiwale, proszę napisać o jakiej tematyce:
- g) Warsztaty (jednorazowe i cykle), proszę napisać o jakiej tematyce: warsztaty dla dzieci, dla seniorów
- h) Edukacja kulturowa (semestralna, roczna), proszę napisać o jakiej tematyce:
- i) Spotkania i debaty.
- j) Konkursy.
- k) Plenery, wyjazdy, wycieczki.
- l) Oprowadzania i zwiedzania.
- m) Wydarzenia okolicznościowe.
- n) Inne:

Dodatkowe pytanie: w jakiej formule (online, stacjonarnie, hybrydowo)?

Wydarzenia realizowane przez Bibliotekę jako dostępne miały formułę głównie stacjonarną, a niektóre formułę hybrydową).

2. Jakie wydarzenia chcą Państwo realizować jako dostępne w przyszłości?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) Wystawy i wernisaże.
- b) Seanse filmowe.
- c) Pokazy teatralne.

- d) Pokazy taneczne i sztuk performatywnych.
 - e) Koncerty.
 - f) **Festiwale, proszę napisać o jakiej tematyce: festiwale literackie**
 - g) **Warsztaty (jednorazowe i cykle), proszę napisać o jakiej tematyce: warsztaty literackie, warsztaty plastyczno-rękodzielnicze**
 - h) Edukacja kulturowa (semestralna, roczna), proszę napisać o jakiej tematyce:
 - i) Spotkania i debaty.
 - j) Konkursy.
 - k) Plenery, wyjazdy, wycieczki.
 - l) **Oprowadzania i zwiedzania.**
 - m) **Wydarzenia okolicznościowe.**
- 3. W jaki sposób komunikowane są wydarzenia dostępne? W jakich miejscach? Z jakim wyprzedzeniem? Przy użyciu jakich narzędzi?**
- Wydarzenia dostępne organizowane przez Bibliotekę komunikowane są przede wszystkim za pomocą następujących kanałów i narzędzi:
- Strona internetowa Biblioteki— wydarzenia są zamieszczane w dedykowanym kalendarzu wydarzeń, który jest na bieżąco aktualizowany; informacja jest dostępna dla użytkowników z różnym wyprzedzeniem, zależnie od charakteru i terminu wydarzenia.
 - Profile Biblioteki na Facebooku - publikacje o planowanych wydarzeniach pojawiają się zwykle z około 1-2 tygodniowym wyprzedzeniem.
- 4. Jak przygotowywane są wydarzenia dostępne? Jak i kto je planuje?**

Przygotowanie wydarzeń dostępnych w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Cypriana Norwida opiera się na kompleksowym i wieloetapowym procesie, który uwzględnia potrzeby różnych grup odbiorców.

Za planowanie i realizację dostępnych wydarzeń odpowiada zespół osób złożony z pracowników różnych działów instytucji, w zależności od rodzaju działania oraz Dział Promocji i Organizacji wydarzeń. Każde wydarzenie posiada wyznaczonego koordynatora, który:

- Koordynuje działania poszczególnych osób.
- Zarządza harmonogramem realizacji poszczególnych elementów.
- Nadzoruje współpracę z ekspertami zewnętrznymi.

Proces przygotowania obejmuje m.in.:

- Zamawianie niezbędnych usług (np. przygotowanie i nagranie audiodeskrypcji, tłumaczenie na Polski Język Migowy).
- Zapewnienie odpowiednich materiałów i pomocy.

- Organizację miejsca wydarzenia tak, by zapewnić dostępność architektoniczną.

5. Czy w planowaniu i organizacji wydarzeń biorą udział osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze?

W planowaniu i organizacji niektórych wydarzeń aktywnie uczestniczą osoby z niepełnosprawnościami oraz seniorzy. Przykładem jest współpraca Biblioteki z Zielonogórskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku, który angażuje się w przygotowanie i realizację wybranych inicjatyw kulturalnych i edukacyjnych.

Włączani są także wolontariusze z grup senioralnych do zespołów wsparcia podczas wydarzeń.

6. Czy promocję wydarzeń wspiera środowisko osób z niepełnosprawnościami i osób starszych?

Promocję wybranych wydarzeń organizowanych przez Bibliotekę wspiera środowisko osób z niepełnosprawnościami oraz środowisko seniorów.

Współpraca z Zielonogórskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku, którego członkowie aktywnie uczestniczą w promocji wydarzeń poprzez swoje kanały komunikacji, w tym spotkania klubowe oraz stronę internetową.

Obecnie Biblioteka znajduje się w trakcie systematycznego budowania i rozwijania sieci kontaktów z organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Celem tych działań jest stworzenie trwałych partnerstw sprzyjających skutecznej promocji wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych.

7. Czy dostępne wydarzenia są poddawane ewaluacji przez zespół instytucji?

Obecnie ocena wydarzeń odbywa się sporadycznie, głównie w formie rozmów po zakończeniu każdego wydarzenia.

8. Czy dostępne wydarzenia są poddawane ewaluacji przez publiczność?

Obecnie proces ten realizowany jest w formie nieformalnych rozmów oraz swobodnych wywiadów przeprowadzanych po zakończeniu każdego wydarzenia.

Szczegółowa analiza programu

Zachęcamy do szczegółowej analizy dostępności programu i wydarzeń. W tym celu należy wypełnić poniższą tabelę. Proponujemy uzupełnić ją na dwóch poziomach:

- 1) dla całej instytucji (tj. w przypadku wizyty osoby z niepełnosprawnością lub osoby starszej o dowolnym charakterze, np. w celu podpisania umowy o pracę);
- 2) dla konkretnych wydarzeń, minimum dwóch (np. koncert i warsztaty plastyczne)

Tabela może być rozszerzana i uszczegółowiana, jak ma to miejsce w załączniku numer 1 do Modelu Dostępnej Kultury (tam poszczególne etapy podróży odbiorcy są rozpisane na zagadnienia). Model Dostępnej Kultury: [link \(strona PFRON\)](#).

Poniżej znajduje się analiza programu WiMBP im. Cypriana Norwida w Zielonej Górze opracowana dla:

1. Procesu korzystania przez użytkownika Biblioteki z oferty instytucji w ramach jej podstawowej działalności jaką jest udostępnianie materiałów bibliotecznych: **wypożyczenie książki na miejscu w Czytelni Ogólnej** (tabela 1).
2. Wydarzenia pn. „**Tryb: wyciszenie**” dotyczącego obszaru czucia, skierowanego głównie do młodych osób (dzieci i młodzież) (tabela 2).
3. Wydarzenia pn. „**Gry bez prądu są dla WSZYSTKICH**” promującego ideę gier analogowych jako formy integracji, edukacji i włączania społecznego (tabela 3).

1. WYPOŻYCZENIE KSIĄŻKI NA MIEJSCU W CZYTELNI OGÓLNEJ						
ETAPY PODRÓŻY ODBIORCY	Pozyskanie informacji o wydarzeniu	Proces zakupu biletów	Droga na wydarzenie i powrót	Poruszanie się po przestrzeni instytucji	Doświadczenie wydarzenia	Utrzymanie kontaktu z instytucją
OBSZAR: WZROK	+ dostępna i aktualizowana strona internetowa zawierająca podstawowe informacje o godzinach otwarcia, zasobach biblioteki i ofercie, + możliwość kontaktu mailowego i telefonicznego z pracownikiem biblioteki (dane kontaktowe są czytelne i łatwe do znalezienia), - brak informacji na stronie internetowej o dostępności przestrzeni czytelni dla osób z dysfunkcją wzroku (brak opisu rozmieszczenia pomieszczeń, kontrastów, oznaczeń dotykowych lub dźwiękowych), - brak informacji o udogodnieniach wspierających osoby słabowidzące, - brak opisu trasy dojścia do Czytelni z poziomu wejścia głównego	Nie dotyczy	+ Budynek biblioteki znajduje się w centralnej części miasta - w sąsiedztwie przystanków komunikacji miejskiej, co ułatwia dojazd osobom słabowidzącym, + Przejścia dla pieszych w pobliżu Biblioteki wyposażone są w sygnalizację dźwiękową - Brak opisów dostępności drogi do budynku na stronie internetowej (brak informacji o oznaczeniach dotykowych, krawężnikach, typie nawierzchni), - Brak wskazówek głosowych lub materiałów opisujących trasę od najbliższego przystanku MZK do wejścia głównego biblioteki, - Brak oznaczeń kontrastowych (na krawężnikach schodów) przed wejściem oraz brak tablic informacyjnych w alfabecie Braille'a, - Oznaczenia informacyjne mogą być trudne do odczytania dla osób słabowidzących - niski kontrast, drobna czcionka, zbyt duża liczba komunikatów w jednym miejscu.	+ Przestrzeń Czytelni Ogólnej jest dobrze oświetlona, co sprzyja osobom z niepełnosprawnością wzroku, + Stanowisko informacyjne obsługiwane jest przez dyżurującego bibliotekarza, który może udzielić pomocy w odnalezieniu konkretnego miejsca lub zbioru, - Brak oznaczeń w alfabecie Braille'a informujących o rozkładzie pomieszczeń, - Brak kontrastowych oznaczeń poziomych i pionowych, - Brak tablic informacyjnych w kontrastowej kolorystyce i z dużą czcionką, - Brak jednolitego systemu oznaczeń wizualnych prowadzących do kluczowych punktów, - Brak systemu orientacji dźwiękowej (np. TOTUPOINT) wspierającego samodzielne poruszanie się po obiekcie.	+ Możliwość bezpośredniego kontaktu z dyżurującym bibliotekarzem, który udziela wsparcia w odnalezieniu zbiorów oraz stanowiska obsługi, + Elektroniczny katalog biblioteczny dostępny jest z poziomu strony www i umożliwia powiększenie tekstu, - Brak opisów dotykowych wspomagających identyfikację zbiorów, - Brak oznaczeń regalów w dużej czcionce oraz o wysokim kontraście, - Materiały drukowane (regulaminy, formularze) nie są udostępnione w formatach możliwych do odczytu przez technologie wspomagające	+ Strona internetowa instytucji jest dostępna cyfrowo i regularnie aktualizowana – umożliwia kontakt e-mailowy i telefoniczny, + Na stronie znajduje się informacja o koordynatorce dostępności oraz formularz kontaktowy, + Profile społecznościowe Biblioteki umożliwiają szybki dostęp do aktualności i kontakt z pracownikami, - Część grafik i materiałów promocyjnych publikowanych w mediach społecznościowych nie zawiera opisów alternatywnych, co ogranicza ich dostępność dla osób korzystających z czytników ekranu, - Brak informacji przygotowanych w wersji łatwej do czytania (ETR) dla osób z niepełnosprawnością wzroku sprzężoną z niepełnosprawnością intelektualną, - Część plakatów i ogłoszeń drukowanych dostępnych w przestrzeni Biblioteki ma niski kontrast lub zbyt małą czcionkę – mogą być nieczytelne dla osób słabowidzących, - Niektóre formularze kontaktowe i deklaracje dostępne w instytucji (np. zgłoszenia,

						wnioski) nie występują w wersji cyfrowej przystosowanej do obsługi za pomocą narzędzi wspomagających.
OBSZAR: SŁUCH	+ Możliwość kontaktu z Biblioteką poprzez kanały pisemne – e-mail, media społecznościowe, – Brak materiałów promocyjnych w wersji audio z napisami lub z tłumaczeniem na PJM, – Brak nagrań wideo z tłumaczeniem na PJM prezentujących aktualną ofertę kulturalną i edukacyjną, – Brak systemów wspomagających słyszenie (np. pętli indukcyjnych).		+ Przejścia dla pieszych w pobliżu Biblioteki wyposażone są w sygnalizację dźwiękową, co ułatwia bezpieczne poruszanie się osobom z niepełnosprawnością słuchu, – W rejonie Biblioteki występuje znaczny hałas komunikacyjny (bliskość ruchliwej ulicy), co może utrudniać orientację przestrzenną i komunikację, – Brak dźwiękowego systemu informacji przed wejściem do gmachu głównego (np. automatycznych komunikatów głosowych o godzinach otwarcia),	+ Możliwość uzyskania pomocy od pracowników Biblioteki, – Brak tłumacza PJM na miejscu, – Brak pętli indukcyjnych w głównych punktach obsługi.	+ Bibliotekarze dostępni na miejscu mogą przekazać informacje ustnie (dla osób słabosłyszących, posługujących się językiem fonicznym), – Brak wsparcia w języku migowym, – Brak pętli indukcyjnej lub innego systemu wspierającego słyszenie przy ladzie bibliotecznej, – Brak oznaczeń wizualnych wspomagających komunikację alternatywną (np. piktogramów lub tablic komunikacyjnych), – Brak materiałów multimedialnych z napisami lub z PJM.	+ Możliwość kontaktu e-mailowego z pracownikami Biblioteki, + Możliwość kontaktu przez media społecznościowe, – Brak nagrań informacyjnych w języku fonicznym z napisami lub tłumaczeniem PJM,
OBSZAR: RUCH	+ Strona internetowa Biblioteki jest dostępna z poziomu urządzeń mobilnych – Brak informacji dotyczących dostępności architektonicznej oraz warunków poruszania się po instytucji, co utrudnia osobom z ograniczeniami ruchowymi zaplanowanie wizyty,		+ Drogi dojścia do Biblioteki są wyposażone w chodniki o odpowiedniej szerokości i powierzchni umożliwiającej bezpieczne poruszanie się osób z niepełnosprawnością ruchową, + W pobliżu dostępne są miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami, – Brak wyraźnego oznakowania tras dostępnych dla osób z ograniczeniami ruchowymi	+ Dostępność wind umożliwiających poruszanie się między kondygnacjami, + Korytarze i przejścia o odpowiedniej szerokości, umożliwiające swobodne poruszanie się osobom na wózkach, – Niedostateczne wsparcie w postaci poręczy i uchwytów w toaletach i innych niewłaściwych miejscach, – Niektóre pomieszczenia i przejścia są wąskie lub wyposażone w stopnie, co ogranicza dostępność, – Brak specjalnych miejsc do odpoczynku dla osób z ograniczeniami ruchowymi.	+ Dostęp do czytelnii zapewniony jest dzięki windzie, umożliwiającej osobom z ograniczeniami ruchowymi łatwe dotarcie na odpowiednie piętro, + Pracownicy czytelnii służą pomocą osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi w zakresie korzystania z zasobów oraz poruszania się w przestrzeni czytelnii, – Brak dostępnych miejsc siedzących specjalnie przystosowanych dla osób na wózkach inwalidzkich oraz ich opiekunów, – Regały w czytelnii są ustawione z ograniczoną przestrzenią pomiędzy nimi, co utrudnia manewrowanie	+ Możliwość kontaktu telefonicznego i mailowego z instytucją, – Brak możliwości udostępniania audiobooków i e-booków online, co ogranicza dostęp do zasobów dla osób z ograniczeniami ruchowymi, – Brak możliwości dokonywania płatności online za usługi instytucji, co utrudnia zdalne załatwianie spraw i korzystanie z oferty.

					osobom poruszającym się na wózkach, – Drzwi wejściowe do czytelnicy nie są automatyczne, co stanowi barierę dla osób z ograniczoną sprawnością ruchową.	
OBSZAR: ROZUMIENIE	+ Informacje o wydarzeniach są przekazywane częściowo w prostym i zrozumiałym języku, + Strona internetowa zawiera opisy wydarzeń, – Brak materiałów informacyjnych w formatach ułatwiających czytanie, takich jak teksty uproszczone lub piktogramy, – Brak dedykowanych wersji informacyjnych dla osób z zaburzeniami poznawczymi oraz trudnościami w rozumieniu tekstu pisanego, – Niektóre informacje zawierają specjalistyczne terminy bez stosownych wyjaśnień		+ Budynek Biblioteki jest dobrze widoczny i oznaczony z zewnątrz, – Brak szczegółowych instrukcji i planów trasy w formie łatwej do zrozumienia, np. map z piktogramami, – Informacje o przeszkodach terenowych lub potencjalnych trudnościach na drodze nie są udostępniane w formatach przystępnych dla osób z zaburzeniami rozumienia.	+ Bibliotekarz udziela pomocy osobom potrzebującym wsparcia w orientacji i poruszaniu się po instytucji, – Przestrzeń czytelnicy nie jest czytelnie oznaczona, – Brak oznaczeń i instrukcji w formie ułatwiającej zrozumienie dla osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi (np. piktogramów, jasnych wskazówek),	+ Bibliotekarze stosują prosty i zrozumiały język podczas rozmowy, + Obecność piktogramów przypominających o zachowaniu ciszy oraz zakazie używania telefonów wspiera odbiorców z trudnościami w rozumieniu, – Brak materiałów uzupełniających (np. streszczeń, schematów) ułatwiających odbiór treści przez osoby z trudnościami w rozumieniu,	+ Możliwość kontaktu telefonicznego i mailowego, gdzie pracownicy udzielają wyjaśnień, – Brak materiałów i form kontaktu dostosowanych do osób z trudnościami poznawczymi (np. formularze uproszczone),
OBSZAR: CZUCIE	+ Informacje o wydarzeniach są przekazywane w sposób spokojny, bez epatowania hałaśliwymi komunikatami, – Brak ostrzeżeń o możliwych bodźcach sensorycznych (np. natężenie światła, zapachy, tłok), – Brak informacji o dostępności miejsc wyciszenia		+ Biblioteka znajduje się w centrum miasta, dojazd jest bezpośredni i krótki, – Brak informacji o potencjalnych bodźcach w drodze do budynku (np. światła sygnalizacji, hałas ruchu ulicznego), – Brak możliwości skorzystania z miejsca wyciszenia po dotarciu na miejsce (np. spokojna przestrzeń przed wejściem do czytelnicy), – Brak instrukcji dotyczących zachowania ciszy	+ Pracownicy są gotowi pomóc i wskazać drogę w sposób spokojny i empatyczny, – Brak strefy wyciszenia dostępnej w pobliżu czytelnicy ogólnej, – Silne, sztuczne oświetlenie w części przestrzeni może wywoływać dyskomfort sensoryczny, – Brak możliwości zminimalizowania kontaktu z innymi użytkownikami (np. brak przesuwanych przegród, wydzielonych stolików w	+ Czytelnia ogólna ma stonowaną aranżację, umożliwiającą skupienie się w wybranych porach dnia, + Możliwość indywidualnego doboru miejsca (jeśli czytelnia nie jest zatłoczona), – Brak możliwości regulacji oświetlenia lub wyboru miejsca o obniżonym natężeniu światła, – Brak informacji o potencjalnych bodźcach	+ Możliwość komunikacji mailowej, – Brak dostępnych opisów wydarzeń i przestrzeni w wersji sensorycznej (np. mapy spokojnych miejsc, schematy ścieżki użytkownika),

	dla osób potrzebujących regulacji sensorycznej, – Brak wskazówek dla osób z nadwrażliwością na hałas lub światło.			cichych strefach), – Drzwi nie są automatyczne – jest to trudność dla osób z nadwrażliwością dotykową lub motoryczną.	sensorycznych, – Brak materiałów samoregulacyjnych (np. piłki do ściskania, nauszniki), – Brak personelu przeszkolonego w zakresie reagowania na potrzeby osób neuroatypowych.	
UWAGI OGÓLNE						

2. WYDARZENIE DLA MŁODYCH OSÓB PN. "TRYB: WYCISZENIE"

ETAPY PODRÓŻY ODBIORCY	Pozyskanie informacji o wydarzeniu	Proces zakupu biletów	Droga na wydarzenie i powrót	Poruszanie się po przestrzeni instytucji	Doświadczenie wydarzenia	Utrzymanie kontaktu z instytucją
OBSZAR: WZROK	+ Grafiki o wysokim kontraście, czytelna typografia, uproszczone komunikaty. - Brak opcji wydrukowanych broszur informacyjnych może być barierą.	+ Możliwość zapisów online/mailowo, brak formularzy złożonych wizualnie. - Brak dedykowanego formularza z funkcją powiększania czcionki.	+ Dostępne mapy dojazdu online. - Brak oznaczeń kontrastowych wokół wejścia biblioteki dla osób słabowidzących.	+ Stała obecność instruktorów i personelu gotowych do udzielenia wskazówek pomaga osobom mającym trudność z orientacją wzrokową. Przestrzeń zaplanowana w sposób intuicyjny, co wspiera orientację przy standardowym oświetleniu. - Brak wizualnych planów przestrzeni, piktogramów i kontrastowych oznaczeń dróg komunikacyjnych; brak informacji w formatach alternatywnych (np. duży druk, grafiki) oraz brak oznaczeń w alfabecie Braille'a	+ Ograniczone światło, spokojna atmosfera. - Brak możliwości indywidualnej regulacji natężenia światła przez uczestników.	+ Informacje zwrotne możliwe mailowo. - Brak dokumentów w wersji z możliwością powiększenia czcionki lub w trybie wysokiego kontrastu.
OBSZAR: SŁUCH	+ Komunikaty tekstowe zamiast nagrań, opcja kontaktu pisemnego. - Brak wersji materiałów w PJM lub z napisami do nagrań.	+ Brak konieczności rozmowy telefonicznej. - Brak informacji dźwiękowej dla osób z dysfunkcją wzroku i słuchu łącznie (np. nagranie + opis).	+ Możliwość użycia słuchawek. - Brak informacji o poziomie hałasu na trasie w opisie dojazdu.	+ Brak komunikatów głosowych, cicha przestrzeń. - Brak słuchawek wyciszających na miejscu do wypożyczenia; brak pętli indukcyjnej	+ Prowadzący mówią spokojnie, nie ma nagłych dźwięków. - Brak alternatywnych komunikatów (np. tekst + gesty + obrazy) dla dzieci z zaburzeniami przetwarzania słuchowego.	+ Możliwość komunikacji pisemnej. - Brak opcji rozmowy przez czat w czasie rzeczywistym lub dostępnego wideoczat w PJM.
OBSZAR: RUCH	+ Informacje o dostępności dla osób z ograniczeniami ruchowymi. - Brak zdjęć/rolek przestrzeni w	+ Zdalne zapisy, brak konieczności stania w kolejce. - Brak możliwości zdalnej opłaty	+ Dostępny parking, brak schodów. - Brak wskazania najkrótszej trasy z przystanku	+ Szerokie przejścia, dostępna toaleta, podjazdy. - Brak oznaczeń poziomych ułatwiających orientację osobom	+ Możliwość wyboru pozycji ciała, dostęp do mat i poduszek. - Ograniczona liczba miejsc do odpoczynku w trakcie zajęć może	+ Możliwość zgłoszenia potrzeby kontaktu z opiekunem. - Brak opcji zgłoszenia potrzeby

	materiałach informacyjnych.			poruszającym się na wózkach.	być niewystarczająca.	kontakty w języku alternatywnym (np. piktogramy, gesty).
OBSZAR: ROZUMIENIE	+ Prosty język, krótkie komunikaty. - Brak wersji tekstów w łatwym języku (ETR) lub formatu audio dla osób z trudnościami czytania.	+ Przejrzysty proces zapisu. - Brak animacji pokazującej krok po kroku zapis (video z napisami).	+ Jasny opis trasy. - Brak zdjęć ilustrujących trasę ani mapki z ikonami pokazującymi punkty orientacyjne	+ Piktogramy i opisy przestrzeni. - Brak instrukcji w formacie ETR lub materiałów przygotowanych przez osoby z trudnościami poznawczymi.	+ Jasna struktura zajęć, plan dnia. - Brak „scenariusza uczestnika” do wcześniejszego przygotowania się na wydarzenie (np. PDF z planem, zdjęciami sali, prowadzących).	+ Prosty formularz opinii. - Brak opcji opinii w formacie graficznym lub ustnym dla osób słabiej rozumiejących tekst.
OBSZAR: CZUCIE	+ Opis wydarzenia zawiera informacje o charakterze sensorycznym. - Brak informacji o strukturze zajęć z punktu widzenia stymulacji sensorycznej.	+ Brak elementów stresujących (czas, presja). - Brak możliwości zapisania potrzeby sensorycznych udogodnień w formularzu zapisu.	+ Możliwość wcześniejszego wejścia do budynku. - Brak miejsca do regulacji uczucia przed wydarzeniem (np. sensoryczna strefa wejściowa).	+ Obecność strefy wyciszenia, możliwość noszenia własnych narzędzi sensorycznych. - Brak dostępu do materiałów o różnych fakturach i temperaturach w przestrzeni ogólnej; strefa wyciszenia nie jest odpowiednio wyposażona i wydzielona	+ Zajęcia zawierają elementy relaksacyjne i sensoryczne. - Brak indywidualnego profilu sensorycznego uczestnika w planie zajęć, co może wpłynąć na poziom komfortu.	+ Możliwość przekazania opinii po zajęciach w atmosferze akceptacji. - Brak formularza umożliwiającego zgłoszenie przeciążeń sensorycznych i ich przyczyn.
UWAGI OGÓLNE						

3. WYDARZENIE PROMUJĄCE IDEĘ GIER ANALOGOWYCH PN., „GRY BEZ PRĄDU SĄ DLA WSZYSTKICH”

ETAPY PODRÓŻY ODBIORCY	Pozyskanie informacji o wydarzeniu	Proces zakupu biletów	Droga na wydarzenie i powrót	Poruszanie się po przestrzeni instytucji	Doświadczenie wydarzenia	Utrzymanie kontaktu z instytucją
OBSZAR: WZROK	+ Materiały promocyjne w różnych formatach (grafiki, teksty, wideo); PDF-y do powiększenia dostępne na miejscu. - Brak wersji wydarzenia w alfabecie Braille’a.	+ Brak konieczności fizycznego odbioru biletów; zapisy możliwe online i na miejscu. - Brak dedykowanego formularza z opcją zmiany wielkości czcionki.	+ Dostępna mapka i przewodnik z ilustracjami ułatwiającymi dotarcie. - Brak oznaczeń kontrastowych przy wejściu lub krawędziach schodów.	+ Jasne oznakowanie stref, ekrany między stolikami ograniczają bodźce wizualne. - Brak dotykowych planów przestrzeni.	+ Ekrany separujące, możliwość gry w warunkach przyjaznych dla osób z nadwrażliwością wzrokową. - Brak indywidualnej regulacji światła przy stanowiskach.	+ Kontakt możliwy mailowo, wizualne materiały informacyjne. - Brak wersji materiałów w trybie wysokiego kontrastu dla osób z poważną dysfunkcją wzroku.
OBSZAR: SŁUCH	+ Informacje dostępne również w formie tekstowej; brak wyłącznie głosowych komunikatów. - Brak wideo z PJM do promocji wydarzenia.	+ Możliwość zapisów pisemnych, nie wymaga rozmowy głosowej. - Brak asysty w języku migowym na miejscu przy zapisach osobistych.	+ Dobrze skomunikowana lokalizacja – w pobliżu znajdują się przystanki autobusowe z rozkładami w wersji wizualnej; - Brak możliwości wcześniejszego zapoznania się z trasą w wersji audioprzewodnika lub opisu z uwzględnieniem elementów istotnych dla osób z trudnościami w percepcji dźwięków.	+ Strefy wydarzenia rozmieszczone w sposób ograniczający nadmierne nawarstwianie się dźwięków; zastosowanie ekranów akustycznych pozwala na częściowe wyciszenie przestrzeni i lepsze skupienie się na rozmowie przy konkretnym stoliku. - Brak wsparcia technologicznego dla osób z ubytkiem słuchu (np. pętli indukcyjnych lub systemu FM); możliwe trudności w odbiorze dźwięków w sytuacji wzmożonego hałasu w przestrzeni wspólnej.	+ Brak głośnej muzyki i komunikatów dźwiękowych; moderatorzy i instruktorzy komunikują się spokojnym, wyważonym tonem, co sprzyja osobom z nadwrażliwością słuchową. - Pomimo zastosowania ekranów wygłuszających, w godzinach szczytowych może występować hałas wynikający z grupowych interakcji, utrudniający osobom z zaburzeniami przetwarzania słuchowego komfortowy udział.	+ Obsługa komunikująca się pisemnie; możliwość uzyskania informacji mailowo. - Brak obsługi w PJM dla głębokich dysfunkcji słuchu
OBSZAR: RUCH	+ Informacje o dostępności przestrzeni, przewodnik	+ Możliwość zapisów zdalnych lub na miejscu bez	+ Biblioteka bez barier architektonicznych, dostępne podjazdy	+ Organizacja przestrzeni z zachowaniem podstawowych	+ Możliwość udziału w grach przy standardowych	+ Możliwość kontaktu mailowego w celu zgłoszenia

	zawiera elementy ułatwiające planowanie trasy. - Brak zdjęć z dojazdu i otoczenia wejścia.	kolejek. - Brak dedykowanego systemu rejestracji potrzeb dot. asysty ruchowej.	i windy. - Brak miejsca do pozostawienia sprzętu pomocniczego (np. balkonika).	ciągów komunikacyjnych; niewielkie różnice poziomów podłogi - Brak ergonomicznych stanowisk do gry oraz mebli dostosowanych wysokością do osób poruszających się na wózkach; utrudnione manewrowanie z powodu ograniczonej przestrzeni między stolikami.	stołach, bez konieczności przemieszczania się pomiędzy stanowiskami – rozgrywka toczy się w jednym miejscu. - Brak regulowanych mebli i dostosowanej wysokości stołów może ograniczać komfort uczestników poruszających się na wózkach; niektóre komponenty gier mogą być trudno dostępne z pozycji siedzącej.	potrzeb mobilnych. - Brak oznaczenia dostępnych tras na mapce w wersji uproszczonej (np. kolory dla tras wolnych od barier).
OBSZAR: ROZUMIENIE	+ Materiały informacyjne przygotowane w przystępnej formie. - Brak wersji tekstu w języku łatwym do czytania (ETR).	+ Jasne zasady rejestracji. - Brak wizualnej instrukcji „krok po kroku” jak się zapisać (np. animacja).	+ Opis dojścia i plan terenu wydarzenia w przewodniku. - Brak wyjaśnienia punkt po punkcie, czego się spodziewać podczas drogi.	+ Zrozumiałe oznaczenia stref. - Brak przewodnika w ETR do przestrzeni wydarzenia.	+ Pomoc instruktorów, możliwość powtórzenia zasad, stopniowe wprowadzenie do gry. - Brak opcji otrzymania uproszczonych instrukcji gry przed wydarzeniem (np. piktogramy).	+ Możliwość zadania pytań w dogodnej formie. - Brak dedykowanego kanału dla osób obcojęzycznych z trudnościami w czytaniu ze zrozumieniem.
OBSZAR: CZUCIE	+ Jasny i empatyczny język w zapowiedziach wydarzenia; uwzględnienie informacji o wsparciu ze strony moderatorów i instruktorów, co może dawać poczucie bezpieczeństwa osobom wrażliwym sensorycznie. - Brak	+ Możliwość zapisów zarówno zdalnych, jak i na miejscu, co zwiększa dostępność i wygodę uczestników oraz pozwala na wybór preferowanej formy kontaktu. - Brak formularza lub systemu umożliwiającego wcześniejsze	+ Możliwość wcześniejszego przybycia i oswojenia się z przestrzenią. - Brak dedykowanego miejsca na krótką adaptację sensoryczną uczestników przed rozpoczęciem wydarzenia, co może utrudniać komfortowe wejście dla osób o wysokiej wrażliwości	+ Różnorodność dostępnych aktywności pozwala uczestnikom samodzielnie wybrać formę zaangażowania odpowiadającą ich potrzebom sensorycznym (np. spokojna gra planszowa vs bardziej angażujące RPG). - Brak fizycznego wydzielenia stref sensorycznych	+ Uczestnicy mają możliwość przerywania gry w dowolnym momencie, co pozwala na samoregulację i dostosowanie tempa uczestnictwa do własnych potrzeb. - Brak wyodrębnionej strefy relaksu i ciszy oraz wsparcia sensorycznego	+ Możliwość zgłoszenia uwag po wydarzeniu. - Brak formularza ewaluacyjnego uwzględniającego doświadczenia sensoryczne (np. przeciążenie, potrzeba zmiany intensywności bodźców).

	szczegółowego opisu sensorycznego wydarzenia (np. natężenie bodźców dźwiękowych, liczba uczestników, możliwość wycofania się z aktywności), co może utrudniać przygotowanie się do udziału osobom z nadwrażliwością lub trudnościami w regulacji emocji.	zgłoszenie indywidualnych potrzeb sensorycznych (np. wrażliwość na zapachy, światło, dotyk), co może ograniczać komfort uczestników wymagających dostosowania otoczenia.	sensorycznej.	oraz możliwości indywidualnego dostosowania stanowisk pod kątem tekstur czy materiałów, co może ograniczać komfort osób o specyficznych potrzebach sensorycznych.	(np. koców obciążeniowych, poduszek dotykowych), co może ograniczać komfort osób o specyficznych potrzebach sensorycznych podczas wydarzenia.	
UWAGI OGÓLNE						

PUBLICZNOŚĆ I RELACJE

1. Proszę wskazać obszary dostępności według Modelu Dostępnej Kultury, których reprezentanci pojawiają się w instytucji?

- ☐ OBSZAR WZROK
- ☐ OBSZAR SŁUCH
- ☐ OBSZAR RUCH
- ☐ OBSZAR ROZUMIENIE
- ☐ OBSZAR CZUCIE

2. Reprezentanci Ci pojawiają się w instytucji jako:

- ☐ PRACOWNICY
- ☐ WSPÓŁPRACOWNICY I ZLECENIOBIORCY
- ☐ WOLONTARIUSZE
- ☐ PUBLICZNOŚĆ BIERNA
- ☐ PUBLICZNOŚĆ WŁĄCZONA W DZIAŁANIA

3. Biorąc pod uwagę specyfikę lokalną (albo dowolną inną, zależnie od zasięgu oddziaływania instytucji), poziom uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w życiu instytucji można ocenić jako:

- ☐ Zdecydowanie wysoki
- ☐ Umiarkowanie wysoki (dotyczy oferty podstawowej Biblioteki jaką jest udostępnianie materiałów bibliotecznych oraz oferty kulturalnej dla osób starszych)
- ☐ Niewyróżniający się / niewidoczny (dotyczy oferty kulturalnej Biblioteki dla pozostałych grup użytkowników)
- ☐ Umiarkowanie niski
- ☐ Zdecydowanie za niski
- ☐ Trudno ocenić / nie wiem

4. Czy instytucja ma partnerstwa lub inne relacje ze środowiskiem osób z niepełnosprawnościami i osobami starszymi?

Tak.

Nie.

Nie wiem.

Biblioteka utrzymuje nieformalne partnerstwa i współpracę z różnymi podmiotami reprezentującymi osoby z niepełnosprawnościami oraz seniorów.

Obecnie do najważniejszych partnerów instytucji należą:

- Zespół Szkół Specjalnych nr 1 w Zielonej Górze,
- grupy integracyjne działające w przedszkolach,

- Polski Związek Głuchych Oddział Lubuski,
- Zielonogórski Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Fundacja: „Szansa dla niewidomych”,
- Fundacja „Oczywiste”.

5. Proszę opisać charakter tych relacji (czas ich trwania, poziom relacji) oraz określić czy mają one charakter formalny (to relacje pomiędzy instytucją a organizacjami pozarządowymi) czy nieformalny (to relacje z pojedynczymi osobami lub grupami nieformalnymi).

Relacje Bibliotekiz wymienionymi powyżej podmiotami mają charakter przede wszystkim nieformalny i opierają się na wieloletniej współpracy. Współpraca ta trwa, w zależności od danego podmiotu, od kilku do kilkunastu lat, co pozwoliło na zbudowanie trwałych i opartych na zaufaniu relacji. Relacje te mają charakter partnerski, oparte są na wzajemnym wsparciu, konsultacjach oraz wymianie doświadczeń i zasobów.

6. Jakie nowe kontakty i relacje może / chce nawiązać zespół instytucji w niedalekiej przyszłości?

Zespół instytucji zamierza nawiązać w niedalekiej przyszłości kontakty z następującymi podmiotami:

- Fundacja Generado (osoby autystyczne),
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym Dalej Razem,
- Fundacja Zielona Arteterapia,
- Lubuskie Stowarzyszenie Inwalidów Narządu Ruchu,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji,
- Stowarzyszenie SYNDROM (osoby z zespołem Downa),
- Polski Związek Głuchych Oddział Lubuskich,
- Polski Związek Niewidomych Koło w Zielonej Górze,
- Stowarzyszenie Ośrodek Integracji Społecznej przy Parafii pw. Św. Józefa Oblubieńca,
- Towarzystwo Integracji Społecznej,
- Chrześcijańska Fundacja dla Niepełnosprawnych „Nadzieja”,
- „Biegusy” - Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Osób z Zespołem Downa,
- Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Zdrowia Psychicznego „Pewny Brzeg”,
- Stowarzyszenie Osób Upośledzonych „Promyk”,
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób Upośledzonych „Tacy sami”,
- Lubuskie Stowarzyszenie Osób z Chorobą Parkinsona i Ich Rodzin,
- Katolickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tęcza” Diecezji Zielonogórsko – Gorzowskiej,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej „Przystań” Zielona Góra,

- Fundacja Aktywizacja (Zielona Góra),
- Koło Polskiego Związku Niewidomych w Zielonej Górze,
- Stowarzyszenie Oczywiście Zielona Góra!,
- Fundacja Szansa - Jesteśmy Razem (Biuro Regionalne w Zielonej Górze),
- Biuro Pełnomocnika Prezydenta Miasta Zielona Góra do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych przy Polskim Towarzystwie Walki z Kalectwem,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Lubuski,
- Centrum Integracja w Zielonej Górze,
- Środowiskowy Dom Samopomocy nr 1 - dla osób po przebytych kryzysach i urazach psychicznych (w ramach Centrum Usług Opiekuńczych),
- Środowiskowy Dom Samopomocy nr 2 - dla osób dorosłych powyżej 18 roku życia z niepełnosprawnością intelektualną oraz z przewlekłymi zaburzeniami czynności psychicznych (w ramach Centrum Usług Opiekuńczych),
- osoby prywatne z różnego rodzaju niepełnosprawnością / szczególnymi potrzebami.

7. Obecności i reprezentacji jakiej grupy osób o szczególnych potrzebach najbardziej brakuje w instytucji?

Obszar: słuch - osoby głuche i słabosłyszące, które potrzebują profesjonalnego tłumaczenia na Polski Język Migowy, wsparcia technologicznego (pętle indukcyjne) oraz odpowiednio przeszkolonego personelu,

Obszar: czucie - osoby neuroatypowe, wymagające dostosowania oferty do specyficznych potrzeb sensorycznych i komunikacyjnych, minimalizacji bodźców sensorycznych oraz jasnej, przewidywalnej formy przekazu,

Obszar: wzrok - osoby niewidome i słabowidzące, które potrzebują materiałów w formatach dostosowanych oraz usprawnień informacyjno-komunikacyjnych ułatwiających samodzielne korzystanie z zasobów bibliotecznych.

Obszar: ruch - osoby z ograniczoną sprawnością ruchową, które napotykają trudności w korzystaniu z przestrzeni czytelnicy, w tym z uwagi na ograniczoną dostępność miejsc oraz wyposażenia dostosowanego do ich potrzeb.

ZASOBY DOSTĘPNYCH TEKSTÓW KULTURY

1. Czy w zasobach instytucji są teksty kultury dostępne dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych?

- a) Tak, dostępne dzięki narzędziom i usługom adaptacyjnym.

- b) **Tak, opracowane od początku jako dostępne.**
c) Nie.
d) Nie wiem.
2. **Jak oceniana jest przez Was liczba dostępnych tekstów kultury w instytucji?**
a) Dostępnych tekstów kultury nie ma.
b) **Jest ich za mało - oferta nie jest zadowalająca dla publiczności.**
c) W sam raz dla obsługi naszej publiczności o szczególnych potrzebach.
d) Jest ich „za dużo” - czujemy, że nie wykorzystujemy wszystkiego w pełni.
3. **Jak przechowywane są narzędzia dostępu, np. audiodeskrypcje, nagrania w języku migowym, karty w tekście łatwym do czytania, itp.?**
a) Tylko on-line albo jako kopie cyfrowe.
b) Tylko w formach tradycyjnych (fizycznych).
c) **I tak, i tak - w zależności od obiektu.**
d) Nie wiem.
4. **Czy baza dostępnych tekstów kultury albo informacje o nich są dostępne dla publiczności?**
a) **Tak, online.**
b) **Tak, w siedzibie instytucji.**
c) Nie.
d) Nie wiem.
5. **Jakie teksty kultury są dostępne?**
W Bibliotece dostępne są następujące teksty kultury:
- Książki, w tym publikacje w alfabecie Braille’a, które umożliwiają osobom niewidomym i słabowidzącym dostęp do literatury.
 - Audiobooki w formie nagrań na płytach CD, które wspierają osoby z dysfunkcjami wzroku, trudnościami w czytaniu lub niepełnosprawnościami motorycznymi.
 - Filmy dostępne na różnych nośnikach (DVD, Blu-ray), z możliwością korzystania z audiodeskrypcji lub napisów.
 - Gry planszowe i gry elektroniczne, które wspierają integrację społeczną oraz rozwój kompetencji społecznych i poznawczych osób z niepełnosprawnościami.
6. **Jakie są największe przeszkody w udostępnianiu tekstów kultury w instytucji?**
Największe zidentyfikowane w Bibliotece przeszkody w udostępnianiu tekstów kultury to:

- Zużycie egzemplarzy zawierających teksty kultury - intensywne użytkowanie prowadzi do szybkiego zużycia materiałów, co ogranicza ich dostępność dla kolejnych użytkowników.
- Przechowywanie i niezwracanie wypożyczonych egzemplarzy - zagubienie lub zniszczenie materiałów przez użytkowników skutkuje utratą dostępności.
- Przystarzałe nośniki tekstów kultury - wiele materiałów znajduje się na nośnikach analogowych (np. kasety magnetofonowe), które wymagają konwersji na nowoczesne formaty cyfrowe (np. MP3) w celu zapewnienia szerszego dostępu i kompatybilności.
- Przystarzałe czytniki oraz brak intuicyjności obsługi - istniejące urządzenia do odtwarzania tekstów kultury są często przestarzałe, co utrudnia korzystanie z nich szczególnie osobom z niepełnosprawnościami.
- Wysoki koszt zakupu nowych egzemplarzy - ograniczone fundusze przeznaczone na zakup nowych, dostępnych i dostosowanych materiałów wpływają negatywnie na aktualizację zbiorów.
- Brak cyfrowych narzędzi do udostępniania tekstów kultury - brak nowoczesnych platform i systemów umożliwiających łatwy i szybki dostęp do cyfrowych wersji materiałów ogranicza możliwość korzystania z zasobów przez użytkowników o różnych potrzebach.

7. Podczas jakiego typu wydarzeń zespół instytucji pracuje na bazie dostępnych tekstów kultury?

Podczas części projekcji filmowych organizowanych przez Bibliotekę wykorzystywane są dostępne teksty kultury w formie kopii filmów z napisami lub audiodeskrypcją.

8. Czy w otoczeniu instytucji kultury są obiekty dostępne (np. rzeźby, pomniki przyrody, budynki albo widoki i układy architektoniczne)?

W bliskim otoczeniu budynku głównego Biblioteki znajduje się jeden taki obiekt - zadrzewiony skwer z pomnikiem Kazimierza Lisowskiego.

Ponadto obiekty tego rodzaju znajdują się w bliskim otoczeniu niektórych filii miejskich w sąsiedztwie siedziby Filii nr 1 i 11 znajduje się rozległy Park Piastowski z bogatym drzewostanem (w tym pomniki przyrody), historyczną architekturą oraz zróżnicowaną infrastrukturą rekreacyjną dla różnych grup wiekowych.